

Helen Petersson

Gungvala by. Del I

Gungvala är en av Asarums sockens 31 byar. Den är belägen nordväst om Asarums kyrkby och gränsar i söder till Råå, Tostarp och Thorarp, i öster till Råå och Ryedal, i norr Svängsta och Ebbarp och i väster till Danstorp och Mörrum.

I Landeboken från 1570-talet skrives Gungvala "Gungualle" och i Prästrelationerna 1624 "Gungvale". Ordet "val" betyder "kulle". Inom byns område finns sju höga kullar och Valasjön "den vid kullar belägna sjön". På flera ställen finns gungflyn och betydelsen blir då "de mellan gungflyn belägna höjderna".

Vägar

Mariebergsvägen går igenom byn från söder till norr där den övergår i Holländarevägen. Från sydväst kommer Gungvalavägen, korsar Mariebergsvägen och slutar vid Emnebodavägen. Ebbarpsvägen går i öst- västlig riktning och förbinder Holländarevägen med Emnebodavägen. Lööfs väg är en mindre väg, som börjar vid Holländarevägen och slutar där August Holmbergs hus låg. Södra Holländarevägen börjar vid Gungvalavägen och slutar längre norr ut vid Mariebergsvägen. Emnebodavägen har en sträckning i nordostlig riktning från Tingsrydsvägen mot Ebbarp och Ryedal.

Jordrevningsprotokollet från 1671

År 1410 var Elleholm ett eget län och då fanns det 2 gårdar i Gungvala. Före skiftet i början av 1800-talet låg gårdarna samlade norr om Skolbyggnaden där det idag säljs antikviteter.

I jordrevningsprotokollet från 1671 fanns namnen på 6 gårdar upptagna. Det var Norragården, Krokagården, Rafnagården (Korpagården), Hallingagården, Hansegården och Västergården.

Gårdarna hade gemensamt fiske i Byagölen, Långagölen och Offragöl, fäladsfiske i Harasjö och Tåssagöl till ingen nytta. Valasjön blev sänkt med en meter och Byagölen försvann helt vid sjösänkningen i Gungvala 1911.

Rafnagården (Korpagården) nr 148 var ett helt kronohemman och brukades och beboddes av klockare Joen Nilsson, Nils Olsson, Bengt Jönsson och Ingeman Jönsson.

Per Henriksson hade ett helt frälsehemman, som han ensam brukade. Det hade tidigare tillhört Ove Thott men hade sedan kommit under Ljungby gård.

Lars Nilsson och Nils Larsson hade ett helt frälsehemman, lydande under Ljungby gård. Detta var den största gården och kunde föda 18 boskap, 4 hästar, 20 får och 12 svin.

Måns Håkansson Kråk (Krog), Anders Svensson och Karl Svensson brukade och bodde på Krokagården, nr 150, som var ett helt Bornholms vederlags hemman och förpantat till kronan av Ebbe Ulfeldt.

Bengt Matsson, Eskil Bengtsson och Anders Eriksson brukade ett av Bornholms vederlagshemman. Även detta hemman var förpantat från kronan till Ebbe Ulfeldt.

Truls Jönsson hade 1658 haft ett helt kronohemman, Norragård, som 1671 brukades av Ynner Åkesson, Mattias Matson och Eskil Jönsson.

Gårdarna i Gungvala hade hemmansnumren 148 - 153 fram till år 1875 då de ändrades till numren 1 - 6.

Ur domboken

I början av 1700-talet fanns i Gungvala en skogvaktare vid namn Per Bengtsson, som 1722 körde ihjäl sig i Gungvala vång. Efterträdaren hette Jonas Rydalin och var född 1708. Han var gift två gånger, den första hustrun hette Helena Larsdotter Apelbom, född 1712. I detta äktenskap föddes sönerna Lars, Anders och Rasmus. Hustrun avled 1751 och året efter gifte Jonas Rydalin om sig med Anna Christina Sjöholm, född 1721. De fick tillsammans barnen Olaus, Helena, Andreas och Kristina.

År 1746 hade skogvaktare Jonas Rydalin i Gungvala tagit över en nedsutten gård och behövde bygga en ny loge med två golv, 16 alnar lång och 10 alnar bred.

I Gungvala fanns vid denna tid en bonde på Krokagården, som hette Håkan Jönsson. Hans hustru, Karin Nilsson, kom från Trolleboda och råkade ofta i gräl med sina grannar. Vid ett tillfälle grälade hon med Jonas Rydalins hustru Helena. Vittnet Sven Gunga berättar att han och Sven Andersson hade stått på gården och tittat på en häst, då en ox föll i en pöl. Kvinnorna kom i gräl om oxen i pölen. Karin hade kallat Helena för karlskronamånglerska och pinkaretäva och flera andra okvädingsord. Målet var uppe i rätten den 20 mars 1745.

Vid samma ting kom även två andra mål upp. I det ena var det gårdkvinnan Kerstin Germundsdotter och hennes dotter Elin Hansdotter som anklagade Karin Nilsson och Håkan Jönsson för hugg och slag och skällsord. Elin berättade att då hon åkte på en vagn hemåt från Karlshamn tillsammans med Karins son Jöns Håkansson, som var 22 år, hade Karin slagit Elin med en enestake och beskyllt henne för att lägga beslag på sonen.

I det andra målet mot Karin Nilsson dotter anklagade Kerstin Germundsdotter henne för att ha blivit kallad tjuvkärring och trollbissa och att ha tagit hår från skogvaktarens kalvar och gett hennes kalvar.

I en stuga vid Holländarevägen på Håkan Jönssons ägor bodde änkan Bengta Grå och hennes fem barn. Det hade sedan båtsman Joen Grås tid varit misshälligheter med bondfolket. Vid ett tillfälle hade Karin Nilsson dotter sprungit efter Bengta Grå genom hela byn för att slå henne. En annan gång hade hon tagit en väv från Bengta och kastat den i ån. Båtsman Sven Gunga, som låg och täckte tak, kunde vittna. Håkan Jönsson ville ha bort Bengta och barnen men i tinget fastslogs att de fick bo kvar i stugan.

Karin Nilsson dotter avled 1764 och efterlämnade änkingen Håkan Jönsson, sonen Jöns och döttrarna Botil och Hillfrö.

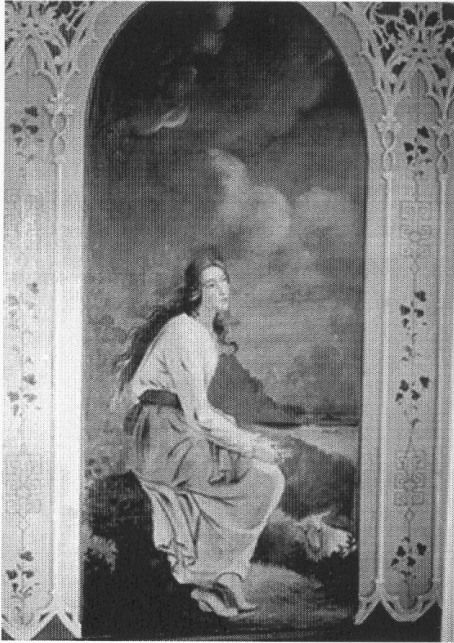
Gungvala gård nr 1 (148)



Denna gård var en del av Rafnagården (Korpagården). I slutet av 1700-talet ägdes gården av bonden Bengt Michelsson och var placerad på samma ställe som de andra gårdarna, innan den flyttades till sin nuvarande plats efter enskiftet 1821. År 1839 inköptes gården av patron Håkan Bengtsson på Norra Hoka. Gården såldes sedan till borgmästare Ekenman i Karlshamn för 33.333 Rdr utan inventarier. Under 1840-talet uppfördes den mangårdsbyggnad, som finns på egendomen idag.

Blekingekonstnären Bengt Nordenberg utförde flera väggmålningar i olja på papp i Gungvala gård 1846. Några av konstverken är målade i Tranemåla men skars sedan ut och placerades i Gungvala. En av väggmålningarna föreställer Hanna Gustafsdotter från Skörje. När målningen utfördes var hon fästmo till A H Wulff, som hon gifte sig med 1850. Han var under en tid lärare vid Lantbruksskolan. Även Oscar Wickström d ä har utfört flera vackra målningsarbeten i Gungvala gård.

Den första tävlingsplöjningen i Blekinge ägde rum i Gungvala den 14 sept 1848 med borgmästare Ekenman som arrangör och 14 tävlande. Första priset gick till brännmästaren Peter Johansson i Elleholm.



*Vackra Hanna.
Målning av Bengt Nordenberg.*

År 1852 utbjöds gården till salu. Vid denna tid hade på privat initiativ ett lantbruks-sällskap bildats för att driva en lantbruks-skola och gården i Gungvala inköptes för detta ändamål. Den begärda aktiesumman á 12.000 Rdr tecknades och ett lån á 15.000 Rdr övertogs. Agronomen Olof Alexander Norrin erhöll gården på arrende för 3 år med förbindelse att starta skolan. Landshövding Arvid Faxe blev styrelsens självskrivne ordförande.

Ett reglemente fastställdes och i § 13 stod att det ålåg eleven att vid ankomsten vara försedd med "1 á 2 skålpund, af de i hans hemort allmännast förekommande jordarter, äfvensom af alfven".

Redan första året hade skolan problem. Endast 5 elever hade undervisats. I Sällskapets tidskrift varnades för att se allt för mörkt på saken. 1853 erhöll skolan ett statsanslag á 2.000 Rdr med villkor att 12 elever skulle undervisas på skolan. Men trots detta blev ställningen ohållbar. Borgmästare Ekenman åtog sig egendomens skötsel, enligt ett uppgjort kontrakt. Förste lärare vid skolan var då J Fogelin, som efterträddes av A H Wulff och nu drevs arbetet relativt jämnt och framgångsrikt under ett par år.

År 1856 besökte lantbruksakademiens sekreterare J Th Nathorst skolan med anledning av undervisning i linodling. Detta blev orsaken till de följande skolstriderna. A H Wulff skapade en opinion om att skolan skulle flyttas till en gård i Sonekulla, som han själv skulle arrendera. Men då ansåg Hushållningssällskapet att det var lämpligt att ingripa och ställa lantbruksundervisningen under sin egen ledning. På grund av detta uppstod en lantbruksskolefråga, som under 1857-58 upprörde sinnena inom Sällskapet och kom stridens vågor att gå höga. Snart var lantbruksskolan i Gungvala ett minne blott. Länets lantbruksskola blev förlagd till Marielund i Nättraby med Adolf Rappe som föreståndare. Skolan blev kvar där i 28 år till 1886 då den flyttades till Elleholms Hovgård på J A von Bergens tillskyndan. En kommitté hade tillsatts för att undersöka om lantbruksskolan skulle kunna slås

samman med lantmannaskolan, men inget beslut kom och år 1906 upphörde lantbruksskolan.

Den 29 juli 1858 gick Gungvala gård på auktion och ropades in av bonden Sven Persson och hans hustru Karna Johnsdotter från Elmta. Sven Persson lät uppföra ett brännvinsbränneri i Rå. När Sven Persson avled 1881 övergick gården till sonen August Svensson. Han var gift med Elsa Persson från Österslöf. Deras son Hugo Svensson och hans hustru Karin Larsson, dotter till Lars Månsson och Oliva Håkansdotter i Tranemåla, övertog sedan egendomen. Hugo Svensson ägnade sig bl a åt uppfödning av avelsdjur. Han hade många förtroendeuppdrag inom kommun och landsting och var ordförande i ett flertal föreningar.



Hästarna vattnas. Målad i olja på duk i Tranemåla 1855 av Bengt Nordenberg. Flyttad till Gungvala gård.

År 1957 övertog Hugo Svenssons dotter Kerstin och hennes man Karl-Fredrik Berggren egendomen. Nu började en ny era med många moderna och genomgripande förändringar. Till den etablerade mjölkproduktionen startades svinproduktion 1975 och ålodlingen påbörjades 1988.

Idag är driften på gården ett aktiebolag och ägs av Kerstin och Karl-Fredrik Berggren och deras tre söner med familjer.

I mangårdsbyggnaden bor Anita och Lars Berggren och deras tre barn, vilka blir den sjätte generationen inom samma familj.

Riksdagsmannagården 1 (148)

Den först kände personen i denna släkt är båtsmannen Per Svensson Lång, född 1701, hustrun hette Botil Nilsdotter. Deras son Michel Persson d ä, född 1735, var gift med Elin Gummesdotter. I äktenskapet föddes nio barn.

Michel Persson d ä blev riksdagsman för Bräkne Härad 1771-1778. Han stod högt i gunst hos kungen, Gustav III, och fick det hedrande uppdraget att stå fadder vid kronprins Gustav Adolfs dop 1778. Till minne av dopet erhöled de närvarande var sin medalj i guld att bäras i ett svart och gult band. Förutom medaljen fick varje deltagare en stav med silverbeslag samt en liten tavla föreställande en gosse i dåtidens klädedräkt. Tavlan finns idag på Karlshamns museum.



Efter Michel Perssons bortgång ärvdes hemmanet av sonen Gumme Michelsson, född 1759, riksdagsman 1800. Hustrun hette Kerstin Olasdotter och de fick tillsammans tio barn.

Efter faderns död delades gården mellan sönerna Per och Mathis. Per Gummesson och hans hustru Karna Johnsdotter tog hand om fädernegården. Brodern Mathis Gummesson bosatte sig på en annan närbelägen gård där han bodde till 1848, då han överlät den till brorsonen Gumme Pehrsson och flyttade till en gård i Thorarp.

Per Gummessons son Michael Persson d y övertog sedan Riksdagsmannagården. Han var gift två gånger, först med Bertha Svensdotter. Efter hustruns död gifte han om sig med Bertha Persdotter och de fick fem barn tillsammans. År 1883 uppfördes den nuvarande mangårdsbyggnaden.

År 1898 övertog en av döttrarna, Carolina Michælsdotter, och hennes man Bernt Bengtsson gården. Deras dotter Lilly gifte sig med Torsten Johannesson och övertog gården 1941.

Idag är det Lilly och Torsten Johannessons son Sven Kemnerfeldt och Viola Johansson, som är bosatta på gården. Han är den åttonde generationen i samma släkt.

"Ivars stuga"

Ivar Bengtsson var son till Bernt Bengtsson och Carolina Michælsdotter i Riksdagsmannagården. Han samlade på gamla föremål. Vid Nils Magnussons föräldragård i Danstorp fanns två gavelkamrar från 1700-talet sparade från en framkammarsstuga. Kamrarna hade använts till vedbod respektive snickarbod. Ivar Bengtsson tog hand den sistnämnda, flyttade den till Gungvala och inredde där ett privat gårdsmuseum.

Inför sin flyttning till Kallinge erbjöd Ivar Bengtsson Karlshamns kommun att överta såväl samlingar som byggnad. Via kulturnämnden accepterades detta och i juni 1974 transporterades stugan till Asarums Bygdemuseum på Stenbacka och idag tillhör "Ivars stuga" en av sevärdheterna på museet.



Klass 5-6 läsåret 1949-50. Lärare Arnold Sjöström.

Överst från vänster:

*Rad 1: Dan Johansson, Bertil Karlsson, Rune Nielsson, Sten-Åke Olsson,
Inge Bengtsson, Åke Johansson, Kjell Noreman, Göran Olofsson.*

*Rad 2: Asta Nilsson, Barbro Olsson, Birgitta Berntsson,
Gunn Antonsson, Inga-Lill Olsson, Karin Karlsson,
Mai Wennerberg, Kerstin Nilsson, Dagmar Håkansson*

Rad 3: Lars Olsson, Bengt-Åke Frank, Kaj Svensson

Skolan

Det första skolhuset byggdes 1850 och var placerat i sydöstra hörnet av Gungvalavägen och Mariebergsvägen, där trädgårdsmästare Sture Svenssons bostadshus tidigare låg. År 1878 flyttades huset till den norra sidan av Gungvalavägen. Det inrymde en lärosal och en lärarbostad med två rum och kök. När ett nytt skolhus byggdes fick det första skolhuset tjänstgöra som småskola.

Det yngsta skolhuset byggdes 1907 väster om nuv Mariebergsvägen av Mattis Nilsson på Ekebergslund till en kostnad av 11.790 kronor. Det inrymde 2 lärosalar och en större lärarbostad med 3 rum och kök och en mindre bostad med 1 rum och kök. Min farfar, Karl-Johan Andersson, var snickare och arbetade ofta åt Mattis Nilsson. Farfar förde noggrann kassabok över inkomster och utgifter. Den 25 febr 1907 började han på skolhusbygget i Gungvala. Arbetsdagen var 10 timmar lång och de flesta av farfars arbetsdagar under 1907 är utförda på skolhuset i Gungvala.

Den första läraren, som hade en del av sin tjänst i Gungvala var Nils Svensson. Han tjänstgjorde som ambulerande lärare i skolorna i Möllegården och Gungvala från 1851 till 1861, när han flyttade till Vita skolan i Asarum.

Med att "ambulera" menas, att läraren flyttade mellan skolorna och undervisade ett antal veckor på varje plats.

År 1899 blev skolan i Gungvala sk fast skola och läraren hade sin tjänst förlagd till en och samma skola. Den förste läraren vid den fasta skolan var Lars Walldén. Han tjänstgjorde till 1935, då han hastigt avled, 59 år gammal. Han ersattes av en ung lärare vid namn Aron Olsson från Thorarp.

Folkskollärare Ruth Eriksson, född Rahm, hade sin tjänstgöring i Gungvala från 1929 och blev kvar där till 1964, då skolan lades ner. Hon tjänstgjorde sedan på Klockebackskolan i Asarum.

I småskolan undervisade Elvira Sjöstedt från 1907 till 1910, då hon flyttade över till Møllegårdens skola. Hon efterträddes av Anna Olsson, som tjänstgjorde där i 20 år. Efter henne kom Ester Larsson 1931. Nästa småskollärare var Ester Emilsson. Hon började år 1955 och var kvar till 1964, då hon flyttade över till Tostarps skola.

Småskolan revs i samband med vägbreddningen och i det gamla skolhuset är en antikaffär inrymd.

Fyra lanthandlare och en bensinstation

På 1940-talet fanns det 4 affärer i Gungvala. Intill stationen låg Arthur Olssons Diversehandel. Denna rörelse övertogs 1950 av Eric Walltoft, som drev den tillsammans med sin hustru Vera till nedläggningen 1962.

På Pustebacken låg Einar Johanssons Speceri & Diverseaffär. Den grundades 1874 av handlanden Magnus Johansson och låg då vid nuv Hölländarevägen. År 1877 övertog Carl Johan Magnusson affären, som i sin tur överlät rörelsen till sin svärson P W Samuelsson 1922. År 1934 tillträdde Einar Johansson och hans hustru Agnes, som 1941 flyttade in i en ny fastighet vid nuv Mariebergsvägen. Affären upphörde 1972.

Mitt emot infarten till Marieborgs Idrottsplats låg K M Svenssons Speceri & Diverseaffär. Den siste ägaren var Svea Krih.

Längre norrut fanns Mariebergs Speceri & Diverseaffär, grundad av Julius Sjöblom 1930. Reinhold Johansson övertog rörelsen 1933. Agnes Johansson var den fjärde generationen, som drev affären. Den lades ner i juli 1972.

I samma fastighet fanns på 1930-talet en cykelaffär, som startades av konstnären Hjalmar Ekbergs far, Axel Ekberg. Där såldes cyklar under märket "Wici". Carl Freidling började som lärling hos Axel Ekberg och övertog rörelsen 1939, endast 16 år gammal. Efter tre år flyttade han till Stockholm och någon fortsatt verksamhet med cyklar blev det inte. I hörnet av Mariebergsvägen och Gungvalavägen låg Sture Svenssons trädgårdsmästeri. Det lades ner på 1970-talet i samband med vägbreddningen.

Strax söder om Arthur Olssons affär låg Carl Svenssons Cykelaffär. Den grundades av Erik Blomkvist 1928 och övertogs av Carl Svensson 1935. Hans son, Sven Svensson, övertog rörelsen 1956, som lades ner 1972.



Ett ungdomsporträtt av August Holmberg.

August Holmberg

En av de mest kända personerna i Asarums socken är folklivsforskaren August Holmberg. Han var född 1860 i Björnamåla. Föräldrarna var torparen Håkan Svensson och Gertrud Rasmusdotter. När han var 15 år flyttade familjen till Pepparbacken i norra Gungvala. Där skulle han sedan bo med sin hustru Hanna och deras fyra barn Hjalmar (död 1914), Blenda, Alma och Ragnar Arnheim fram till sin död 1949.

August Holmberg har lämnat efter sig en ovärderlig skatt av skrifter och teckningar. En del av hans samlingar finns på Nordiska Museet och på Biblioteken i Lund och Karlskrona. Resten finns i Asarums Hembygdsförenings arkiv. 1933 erhöll han Artur Hazelius-medaljen. Han var även byggmästare och filosof. Hans filosofi gick ut på

förnöjsamhet. En gång yttrade han:

"Vad tjänar det till att vi människor ägnar all vår tid till att förvärva och samla. En gång ska allt tagas ifrån oss. Inget får vi med oss. Borde vi inte se lite mera på naturens storhet och skönhet, på dess intima samhörighet, och därmed odla vårt innersta, vår själ, till harmoni och lycka. Sådant kan inte tagas ifrån oss, ty det hör evigheten till".

Under sommarmånaderna finns en utställning om August Holmberg på Asarums Bygdemuseum på Stenbacka.



magasin och flyttades efter banans nedläggning till Påkamåla.

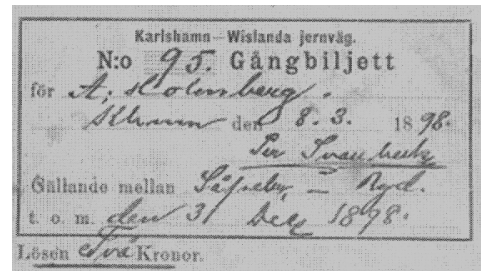
Gungvala station

När järnvägen Karlshamn-Vislanda öppnades för allmän trafik den 29 juni 1874 fanns ingen station i Gungvala. Den 1 juni 1906 öppnades en hållplats med en mindre träbyggnad som stationshus. Denna byggnad blev sedermera gods-

Det var inte bara tågbiljetter som kunde lösas på Gungvala järnvägsstation utan även gångbiljetter. I Asarums Hembygdsförenings arkiv finns gångbiljetter bevarade från 1896, 1898 och 1899 utställda på August Holmberg och hans hustru Gertrud Håkansson. De kostade 2 kr och på baksidan kan man läsa följande:

"Observera! Biljetten får icke lemnas till annan person. Var försiktig och uppmärksam vid gång på banan; och då tåg höres eller synes komma, stig skyndsamt åt sidan minst 10 fot från närmaste räl. Banpersonalens tillsägelse i hvad som rör säkerhets- och försigtighetsmått å banan skall åtlydas".

En ny och stilfull byggnad togs i bruk 1915 som järnvägsstation och 1916 öppnades även poststation i samma byggnad. Den verksamheten pågick fram till 1959, då järnvägs- och poststationen stängdes. Under denna tid har endast tre olika föreståndare skött rörelsen. Den förste "stinsen" var Karl-Henrik Sandin. Han efterträdare hette Carl Johansson. Inga Björkman tillträdde tjänsten 1931 och innehade befattningen i 31 år.



Tågsservicen var mycket human och resandevänlig. Öster om järnvägsstationen gick en gångstig fram till Gungvalavägen över den sk Trehörnan där Maria och Björn Nohlins hus ligger idag. Ibland kunde det hända att lokföraren fick se en person med en plymförsedd hatt på väg mot stationen. Då väntade han tills personen ifråga hann fram och kunde stiga på tåget.

Efter stängningen 1959 kunde dock passagerare stiga på tåget i Gungvala, men fick då själva ställa om en skylt till stopp och köpa biljett av konduktören. Persontrafiken på banan upphörde helt den 31 maj 1970. Då gick den sista rälsbussen från Vislanda till Karlshamn. En viss godstrafik förekom ytterligare en tid, men 1979 var det slut även med detta. Idag är den gamla Vislandabanan ombyggd till cykelbana.

Stationshuset var en tid hotell. Det var Iris Eggertsdottir och Borghildur Thors från Island som öppnade ett vandrarhem - Hotell Iris - med "bed and breakfast" i juli 1995.

Idag är byggnaden privatbostad och ägs av Torbjörn Melin och Elisabeth Sarezäter.

Telefonstation

Det fanns även en telefonstation i Gungvala by. Den låg på Gungvalavägen och var inrymd i målare Olof Widerbergs hus. Dottern Kerstin skötte telefonstationen. En telefon för utgående samtal var placerad i verandan. Idag ägs huset av Eva och Krister Löväng.

Viadukten

Några hundra meter söder om järnvägsstationen fanns en järnvägsviadukt över landsvägen. Den hade två smala körfält



med en pelare i mitten och där inträffade ett flertal olyckor.

Vid ett tillfälle hade George Svensson från Svängsta, allmänt känd som "Skräddar´ns George" råkat köra emot pelaren. Polisen kom till platsen och då han frågade George om hur olyckan hade gått till, svarade George:

- Det får väl polisen utreda!

Isgala på Ljungbackasjön

Asarums Motorsällskap anordnade en stor internationell isracings tävling i februari 1954 på Ljungbackasjön med en publik på 2000 personer. Vädret var inte det bästa med flera plusgrader och under tävlingens gång samlades en mängd vatten på isen. Dagens segrare blev P O Söderman (Varg-Söderman) med 11 poäng. Bygdens son och publikfavoriten Hasse Dahlström fick dela fjärdeplatsen med Ove Bodin. Domare var Sven Ivarsson.

I det sista heatet möttes Söderman och Sven Skoglund. Den sistnämnde hade tidigare vunnit SM. Detta heat hade publiken sett fram emot med stora förväntningar men de kom på skam, ty av misstag flaggades de tävlande av redan efter två varv och då ledde Bodin före Söderman och Skoglund fick bara en tredje placering. Speakern Einar Ödman presenterade slutresultaten och uppmanade publiken att ta det försiktigt på hemvägen.

Det finns mycket mer att skriva om Gungvala by. Men det kommer i senare upplagor av "Asarumsdalen".

Källor: Asarums Församlingsböcker
Bengt Bremberg,
Karlsхамns kommunarkiv
Blekinge läns kungliga
hushållningssällskap 1814-1914
Ann-Marie Elmqvist –
Bengt Nordenberg, folklivsmålaren

Per Frödholm, Asarum
Vanja Jonasson, Bräkne-Hoby
Krister Klinga, Asarum
Nils Magnusson, Asarum
John Persson, Linköping
Sveriges Bebyggelse, del II